

LIBRIS | We know
books

Redactor: Raluca DINCA
Tehnoredactor: Cristina RUSU
Coperta: Alexandru DAȘ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ALECSANDRI, VASILE

Teatru / Vasile Alecsandri. - București : Art, 2023
ISBN 978-630-321-254-8

821.135.1-2

© Editura Art, 2023, pentru prezenta ediție

VASILE ALECSANDRI

TEATRU

EDITURA
ART

DESPOT

(căzând)

Ah!... Mor!

TOȚI

(cu reprobare)

O!

TOMȘA

(lui Ciubăr)

Crunt fanatic! Turbat ucigător!

Pieri!... Nu e sfânta cruce unealtă de omor!

*(Ciubăr se retrage aiurit, cu ochii țintiți la trupul lui Despot.
Seimenii îl arestează. În fund răsună deodată un țipăt dureros.)*

ANA

Despot!

(Vine, alergând desperată, și îngenunchează lângă Despot.)

Mort!... Despot, moartea mă va uni cu tine...

O, Doamne!... fie-ți milă... de dânsul... și de mine!...

(Cade leșinată pe pieptul lui Despot.)

MOȚOC

(uimit)

Copila mea!...

TOMȘA

(oprindu-l)

Moțoaice, așa vrea Dumnezeu!

Acel ce-și vinde țara își pierde neamul său!

Cortina cade.

CUPRINS

<i>Tabel cronologic</i>	5
Chirița în Iași sau două fete ș-o neneacă.....	11
Chirița în provincie.....	69
Cucoana Chirița în voiaj.....	131
Cucoana Chirița în balon.....	139
Despot Vodă.....	157

PERSOANELE

Cucoana CHIRIȚA
 GRIGORI BÂRZOI, soțul ei
 ARISTIȚA } fetele lor
 CALIPSIȚA }
 PUNGESCU, coșcar bucureștean
 BONDICI, coșcar ieșean
 GULIȚĂ, copilul Chiriței
 Văduva AFIN
 LULUȚA, copila ei
 Sărdarul CUCULEȚ, director de agie
 UN FECIOR BOIERESC
 IOANA țiganca
 UN SLUJITOR DE BARIERĂ
 UN SURUGIU
 UN NEAMȚ CU ORGA
 POFTIȚI LA BAL, SLUGI, SURUGII, CAI DE POȘTĂ

ACTUL I

Teatrul reprezintă ulița Păcurarii plină de omăt; în stânga, în fund, se vede bariera închisă. La ridicarea cortinei, se aud chiote și pocnete surugiești. Bariera se ridică și încep a trece în fund vreo 16 cai de poștă, care trag o trăsură veche pusă pe tălpi de sanie. Căii intră în culisele din dreapta, dar trăsura rămâne troienită în mijlocul scenei. În coada trăsorii sunt aninate o mulțime de sîpete și de cutii, iar pe deasupra lor șade o țigancă învelită într-o cergă strenteroasă; ea ține în mână o cutie cu bonete. Pe capră stă un fecior boieresc, ținând altă cutie. Înăuntru se află cucoana Chirița, Aristița, Calipsița și Gulița Bârzoii. Începe a însera și a ninge.

SCENA 1

CHIRIȚA, ARISTIȚA, CALIPSIȚA, GULIȚĂ, ȚIGANCA, FECIORUL, SLUJITORUL DE BARIERĂ, UN SURUGIU

SLUJITORUL (*alergând după trăsură, zice țigăncii din coadă*):

Cine zici că-i în trăsură?...

ȚIGANCA: Cucoana Chirița.

SLUJITORUL: Cum?... Crița?

ȚIGANCA: Chirița... surdule.

SLUJITORUL: Chirița Surdulea?... Da' cască-ți pliscul mai tare... cioară și cârâie mai dezghetat... Ce cucoană-i în trăsură?

ȚIGANCA: Du-te pârlui, că doar n-am să-ți toc la ureche până mâine.

SLUJITORUL: De!... Baragladină, te-ai pichirisit?

ȚIGANCA: Baragladină ești tu, guleratul!

SLUJITORUL: Ian vezi moachia, că s-o fudulit... (*Azvárle în țigancă cu omăt.*) Hâși, cârâitoare!

ȚIGANCA: Șezi binișor, blestematele, că te ie dracu.

SLUJITORUL: Hâși, ciocănitoare!...

ȚIGANCA: Bată-te pârda!nicu, să te bată!... Șezi binișor.

SLUJITORUL: Hâși, duh de baltă...

CHIRIȚA (*scofând capul și primind omătul în obraz*): Ce este?

Ce-ați pățit... carnacs! că era să mă chiorască!... Cine azvârle cu bulgări?... (*Către țigancă*.) Ce te-o apucat, mă rog, coțofano, de cârâi ca cioara-n par?... Ie seama la lucruri bine și taci din plisc. (*Întorcându-se către fecior*.) Și tu, mojjicule, ce stai în capră ca un degerat și nu zici surugiilor să meargă?... Vai, bată-vă crucea, mangosiților, c-o să-mi faceți zile fripte!...

SLUJITORUL (*la oblon*): Cucoană...

CHIRIȚA: Ce-i?

SLUJITORUL: Cum îi numele d-tale?

CHIRIȚA: Cum mi l-o dat nânașu... Lipsești de-acolê!

SLUJITORUL: Așa știi și eu... D-apoi vezi, cucoană, că trebuie să te trecem la catastiful barierei.

CHIRIȚA: Să mă treci la catastif pe mine?... Da' ce sunt eu, să mă treci la izvod?... Auzi vorbă!... Măi! că obraznici mai sunt gulerății îșiți cu săbiuțe...

Lipsești, mojjice!

Lipsești de-aice,

Că-ți sar în păr

Și te bat măr.

Auzi dârzie! blăstămăție!

Obrăznicie

Și mojjicie!

În catastifuri el să mă scrie;

Să-mi facă mie

Catagrafie,

Parcă aș fi marfă de băcălie,

Brașovenie

Sau lipscănie!

TOȚI

Lipsești, mojjice!

Lipsești de-aice,

Că-ți sar în păr

Și te bat măr.

SLUJITORUL (*astupându-și urechile*): Ho, țară!... că doar n-am urechi de săftian... Cucoană, avem poruncă să nu lăsăm pe nime-n târg, pân' a nu-l întreba de nume.

CHIRIȚA: Ei! c-or să-mi scoată sufletu!... Du-te de scrie c-o venit în Iași: cucoana Chirița a banului Grigori Bârzoii, de la Bârzoieni, cu Aristița, Calipsița și Guliță, copiii lor.

SLUJITORUL (*în parte*): Mă!... ce pomelnic! (*Tare*.) Cum ziseși, cucoană?

CHIRIȚA: Iaca surdu!... (*Repede*.) Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bârzoii ot Bârzoieni. (*La surugi*.) Mânați, măi, și luați seama la covățele. (*În parte*.) Aice-n capitală ești tot cu zilele-n mână.

SLUJITORUL (*în parte*): Crița, Răștița, Lăpșița și Gurluiță Brânzoii!... Da'... a dracului nume!... parcă se bat babele-n gură... Mă duc să-i torn în catastif. (*Merge spre barieră*.) Gurluiță, Lăpșița... Crița... (*Iese*.)

CHIRIȚA (*la surugii*): Pornit-ați, jârpanilor?

SURUGIUL (*îndemnând caii*): Hi, hi, hi, hi, copii... nu mă lăsați!...

Hi, hi, tătucă... Hi, hi, mânca-v-ar lupii! (*Pocnește*.) Hi, Iudă!...

Hi, jupitul! Iaca, mă! c-or să mă lase-n troian... Hi, hi, da hi...

lua-v-ar dalacu... prohodi-v-ar cioarele!...

CHIRIȚA (*scofând capul repede*): Tacă-vă gura, bețivilor, că vă aud copilele.

SURUGIUL: Ian lasă-ne, cucoană hăi... nu ne mai necăji, că destul necaz avem noi cu rădvanul ista, ardă-l focu!...

CHIRIȚA: Ba să te ardă pe tine focul... Auzi?... rădvan!... trăsura mea de nuntă, nouă-noușoară!... de abia din vremea bejâniei!... Hai, mânați și nu mai faceți vorbă!

SURUGIUL: Hi, hi... odată, copii, cu toții... Hi! lăsa-v-ați oasele cioarelor și pelea vameșului... Ha, ho, ha, ho, tbrr... Degeaba!... de-acum ne-am troienit...

CHIRIȚA: Ne-am troienit?... Iaca! na, și alta acum... chiar colac peste pupăză! (*Feciorului*.) Ce stai ca un butuc în capră, mangositule... Coboară de-ajută la trăsură... Ian vezi-l, mă rog, parcă-i un boier!... Nu-i bun nici de-o treabă...

FECIORUL (*leneș*): Dacă-i chiar în zădar... nu ne scoate de-aici nici dracu...

CHIRIȚA: Sărmane, sărmane... ți-oi arăta eu acuși pe dracu, somnorosule... dă... dă!...

FECIORUL (*scoborându-se*): Somnoros, da! și eu n-am închis ochii de două nopți!

CHIRIȚA (*sărind din trăsură*): Ian auzi-l că și răspunde!... (*Luncând*.) Carnacs! că era să-mi rup șălele (*Împingând feciorul*.)

la, colo... colo la răzor, tontule... pune umăru de-mpinge, că ești coșcoge... (*La surugiu.*) Hai, măi, opintiți vârtos!

SURUGIUL: Hi, hi, zvânta-v-ar vântu și v-aș vinde păstrama!

CHIRIȚA: Tacă-vă gura, blăstămaților, că vă aud copilele! (*La fete.*) Astupați-vă urechile! (*În parte.*) Îi un păcat cu niște ghiorlani. (*La țigancă.*) Da' tu, cheramo, ce stai acolo parcă clocești ouă... Dă-te jos să se mai ușureze trăsura.

ȚIGANCA: Cuconiță, nu mă pot scobori fără de scară.

CHIRIȚA: Scară?... Ți-oi da eu la scară, coțofană... Deschide-ți aripile și sai la pământ... Da' doar mi-i strica cutia... c-atâta-ți trebuie.

ȚIGANCA (*sărind*): Valeu!... că mi-am scrântit piciorul! Valeu! (*Sărind, scapă cutia, care se strică.*)

CHIRIȚA: Tronc! parcă-nadins i-am zis să mi-o strice!... Of! săracan de mine, că-mi vine să țip și să ieu câmpii!... Mult oi să mai stau în drum? (*Aleargă la oblon și lunecă.*) Carnacsî! că mi-o plesnit șireturile de la rochie!... Aristițo, Calipsițo, dați-vă jos și voi, doar ne-om distroieni mai degrabă... Ia așa... frumos... încet, să nu lunecați.

(*Aristița și Calipsița se cobor.*)

Guliță vrea și el să iasă, dar Chirița îl oprește.)

GULIȚĂ (*cepeleag și alintat*): Să mă cobor și eu cu țâțacele?

CHIRIȚA: Ba nu, Gulița mamei... nu, drăguță; mata șezi în trăsura ca să nu răcești.

GULIȚĂ: E!... neneacă, vreau să mă cobor... na...

CHIRIȚA: Ba nu, suflete... dacă mă iubești... șezi mătăluță locului, puiule, și te învălește cu contășu băbacăi.

GULIȚĂ: Ei, m-am săturat de contăș. Vreau să mă dau pe gheață...

CHIRIȚA: Ba... să nu faci poznă, Gulița neneacăi, c-apoi s-a mânia neneaca și nu ți-a mai cumpăra minavet... știi mata... minavetu care ți l-am făgăduit...

GULIȚĂ: Așa! de trii ani de când mă porți cu făgăduința...

CHIRIȚA (*sărutându-l*): Gulița mamei!... că nostim ești... nu fii de diochi... (*Închide oblonul și zice surugiilor:*) Hai, flăcăi, de-acum, că vă făgăduiesc bacșiș bun... câte un fifirig de om... (*Căutând în culise.*) Iaca poznă! Da' unde-s surugiii?

FECIORUL: Or fi fugit!... Cine știe?... La vro crâșmă poate... (*În parte.*) Hei, că nu-s și eu cu dâșii!

CHIRIȚA: O fugit și m-o lăsat lată în mijlocu drumului!... Bre! c-o să mă lovească ceva! (*Furioasă.*) Ei, apoi să nu te-apuce șaptezeci de năbădăici?... *Kirie eleison!* (*Vine iute în fața publicului.*) Mă rog, cine ține poștele?... Cine-i oțucpicul ghipcanilor?... Să deie ochi cu mine, dacă-l ține curăua... să-i zic două vorbe... da' vorbe!... să le pomenească cât o trăi... știi?... colè... *engolpion* de anul nou 1844.

I

Ian să-ți spun, oțucpic dragă,
Vel oțucpic de ghipcani!
Toți motanii, fără șagă,
Nu-ți plătesc nici chiar doi bani!
Of! mări frate,
De ai păcate
Cu cai de poștă să te pornești;
De multă ciudă,
De multă trudă,
Te simți, cu poșta, că-mbătrânești!
Ba nu-s propele,
Nici căpițele;
Ba ștreangu-i putred de ars în foc!
Hi, pliosca, trosca,
Hi, trosca, pliosca!...
Sluga-n pricină... ești tot pe loc!

II

Drept să-ți spun, oțucpic dragă,
Vel oțucpic de ghipcani!
Toți motanii, fără șagă,
Nu-ți plătesc nici chiar doi bani!
Căci dacă pleacă,
Colbul te-neacă;
Glodu-ți lipește benghiuri pe nas;
Biciul pocnește
De te-asurzește,
Și caii poștei alerg... la pas!
Ba stau la dealuri;
Te dau de maluri;

Îți sfarmă trupul de nu mai poți!
 Și de nu-ți pasă,
 Ajungi acasă
 C-un ochi, c-o mână și cu trei roți!

CHIRIȚA (*alergând în fund*): Poftim poște!... Dacă nu merg caii, fug surugiii!... Da' unde s-o înfundat blăstămații? (*Intră în culisa din dreapta, din fund.*) Vai! că buni-s de spânzurat în iarmaroc!... Auzi!... carnacși, că lunecușu-i!... Valeu!... (*Se aude căzând pe gheață.*)

ARISTIȚA }
 CALIPSIȚA } : Vai de mine! o căzut neneaca pe gheață!...

(*Aleargă amândouă după Chirița și se aud picând și țipând în culise: „Valeu!... Valeu!...”*)

FECIORUL (*căutând în dreapta*): Haita... buf... na, c-o căzut și duducile... Ha, ha, ha... una peste alta...

(*În vremea aceasta, Guliță se coboară furios din trăsura și începe a se da pe gheață.*)

GULIȚĂ: Uța... a... a... Bine-i de dat de-a sănișul... Uța... a... a... Neneaca s-o dus... bine-mi pare!

ȚIGANCA (*ghemuită în cergă lângă coada trăsurii*): Da' astâmpără-te, cucoanașule, că-i cădea jos și ți-i sparge capu.

GULIȚĂ: Taci, coțofană... nu cărâi.

ȚIGANCA: Haide, hai, că te-a vedea ea cucoana acuși.

GULIȚĂ: Taci, îți zic, c-apoi știi... (*Către fecior.*) Măi, fecior boieresc, vin' de te dă pe gheață cu mine.

FECIORUL: Ce să fac?... că doar n-am zece capete de stricat...

GULIȚĂ (*mânios*): D-apoi dacă-ți poroncesc eu... nu vrei?... Ei las' măi bade, că te-oi drege eu.

FECIORUL (*în parte*): Ba-i drege tu pe cine-ai mai dres, sfrijitule.

GULIȚĂ: Uța... a... las' că te-oi spune eu și bunicăi, și mătușicăi, și băbacăi, și neneacăi... Uța... a...

(*Se aud dincolo de barieră un sunet de zurgălăi și un glas de jidov strigând: „Vio, vio.”*)

SCENA 2

FECIORUL (*lângă oblon*), ȚIGANCA (*lângă coada trăsurii*), GULIȚĂ (*dându-se de-a sănișul pe dinaintea ei*), BONDICI, PUNGESCU, UN NEAMȚ CU ORGA și SLUJITORUL

BONDICI (*la barieră*): Mă! cel cu trăsura... fă înainte... Ce-ai închis șoseaua?

FECIORUL (*căutând în stânga*): Dec! cum oi să fac înainte, dacă ne-am troienit?

BONDICI: Ce-mi pasă mie?... Dă-te-n lături, că n-am să șez aici toată noaptea pentru hatârul tău.

FECIORUL: Măi omule, da' n-auzi că ne-am troienit?

PUNGESCU (*asemene la barieră*): Înhamă-te pe tine și trage zdravăn până ce-i ieși din zăpadă.

FECIORUL: Ba-ți pune pofta-n cui.

PUNGESCU: Hait! o pățirăm de la roate... Ei, ce facem acum?

BONDICI: Hai să lăsăm harabagiul și să ne suim într-o sanie de birjă.

PUNGESCU: Fie ș-așa... hait... Vină și tu, neamțule, cu noi.

NEAMȚUL: *No gut... maine heren.*

(*Bondici, Pungescu și Neamțul cu orga intră pe la barieră. Slujitorul îi oprește.*)

SLUJITORUL: Cum îi numele dumneavoastră, domnilor?

BONDICI: D-lui îi spătarul Hațmațuchi, și eu aga Crastavețovici: amândoi cu șezutul și cu avutul în Focșani... Cât pentru d-lui Neamțul, îi vestitul *baron fon Șonțberg*, care vine de la Podul-Iloaiei ca să deie concerturi instrumentale în folosul său. Drept care avem cinste a ne închina d-tale cu tot respectul, noi, sus-pomeniții și jos-iscăliții: spătarul Hațmațuchi, i aga Crastavețovici, i *baron fon Șoacățenberg*. (*Se închină și vine în fața scenei.*) Zi cruce-ajută și dă înainte la catastih dacă poți, cenușerule.

(*Slujitorul rămâne încremenit și șuieră de mirare.*)

Neamțul începe a cânta din orgă și se trage în fund lângă trăsura.
Bondici și Pungescu vin în fața scenei.)

PUNGESCU: Ha, ha, ha!... repede mi-l luași pe bietul dorobanț, nene...

BONDICI: Nume vroia? Nume i-am dat. Să se sature.

GULIȚĂ: Îra!... Iaca un minavet de canari, cum vreu eu. (*Alargă lângă neamț, împreună cu feciorul și cu țiganca.*)

BONDICI: Iaca neamțul dracului!... Nici n-o apucat a intra în Iași și o și început a rupe urechile ieșenilor. Nu-i destul că ne-a asurzit pe noi în harabaua cea jidovească, de la Roman, și tot drumul!... Ia să vezi cum o să-mi gologănească sinpatrioții!... Păcat numai că n-are vro momiță sau vrun urs, că s-ar face stup de bani.

PUNGESCU: Ce spui, vere?... Carevasăzică... dobitoacele aci în Iași?...

BONDICI: Hai, hai!...

PUNGESCU: Apoi dar... ne-am sfințităra noi doi?...

BONDICI: *Niboisa*, fricosule... nu mi te da, păcătosule... dar ia lasă vorba asta... să venim la treaba noastră. Am scăpat din Focșani cum am putut... cu nepus în masă... că de punea mâna ispravnicul pe noi, ne trântea poate la gros...

PUNGESCU: Vrei să zici la pușcărie.

BONDICI: Și asta, din pricina ta; dacă ești prost și Iași să te prindă la cărți cu mâța-n sac!...

PUNGESCU: Ce pisică-n sac, neneo? Vina mea-i dacă s-a găsităra alt cartofor mai țepăn decât mine și m-a zărităra când am tras pã riga de desubtul cărților?

BONDICI: În sfârșit, ce-o fost s-o trecut... am scăpat de-acolo. Acum ne rămâne să ne păzim aici vro câtăva vreme, pân' ce s-o face lucru mușama... De aceea trebuie mai întâi să ne prefacem numele; să le mai lungim. Tu te-i chema de azi înainte Pungescovici, și eu Bondicescu.

PUNGESCU: Ei ș-apoi!... Despre trai cum a s-o ducem?... Că numai cu *escu* și cu *ovici*, tot covrigi, tot spanac.

BONDICI: Despre trai?... Helbet!... feți-logofeți de soiul nostru, cu meseria stosului și a bancului, nu pier în Iași.

PUNGESCU: Se poate, nenișorule... dar mai bine m-aș închiorchioșa eu în București.

BONDICI: Pentru ce, neică?

PUNGESCU: Pentru ce?...

De-ai umbla întreaga lume;
De-ai călca pe rând anume:
Țara englezească,

Țara franțuzească,
Țara spaniolească,
Nemțească, leșască,
Italienească,
Pân' și cea grecească,

N-ai găsi chiar într-o mie

Așa târg vestit să fie,

Pentru boscărie,

Pentru stosărie,

Pentru coțcărie,

Matrapazlărie,

Și rușfetărie

Și potlogărie!

BONDICI: Nu zic ba, neiculiță, dar apoi și târgul nostru... când ai ști. (*Caută împrejur.*)

PUNGESCU: Spune, că nu ne aude nime.

BONDICI: Iașul nostru-i chiar de gemene cu Bucureștiul vostru.

PUNGESCU (*cu bucurie*): Aoleo!

BONDICI: Ce-ți spun eu.

PUNGESCU: Carevasăzică... de-om lua treaba de la mertepea ș-aci, am înfundatăra pã dracu?

BONDICI: Ba încă și pe tată-său... c-apoi vezi tu, neiculiță... viața-i un stos de la început pân' la sfârșit, și lumea o masă de cărți. Tot meșteșugul îi să pontarisești la vreme și să găsești ruteua norocului, ca să faci roi...

PUNGESCU: Prea bine... dar dacă ai goană dă fante?

BONDICI: Furi o carte, ș-așa îți dregi bosuiocul.

Neneo, mă crede, viața-i un stos;

Lumea o masă cu postav verde.

Tot meșteșugu-i de-a juca gros;

De-a punta bine și... de-a nu pierde!

PUNGESCU: Ei, apoi halal de mine.

BONDICI

Halal de tine dacă vei ști

Să-ți spoiesti bine fruntea, obrazu,

Și, fără frică de-a te roși,

Să faci transporturi... cu cinstea mazu!

(Împreună.)
 de tine   vei
 Halal   dacă   ști
 de mine   voi
 ș. cl.   ș. cl.

SCENA 3

Cei dinainte, CHIRIȚA, ARISTIȚA, CALIPSIȚA

CHIRIȚA: Of!... îmi vin istericale grecești!... Am alergat pin toate crâșmele, și surugiii... tufă... Of! cine mi-o zis să mă pornesc eu de la Bârzoieni?...

ARISTIȚA: Neneacă... nu te tulbura, că iar te-a durea rastul.

CHIRIȚA: Cum să nu mă tulbur, Aristițo dragă... dacă m-o lăsat în mijlocul drumului, cu cățel... cu... Ce-o să facem acum?...

BONDICI (*în parte*): O neneacă cu două fete... (*Încet, lui Pungescu.*) Aține-te, muntene, c-aici-i pe treabă...

PUNGESCU (*scoțând repede o pereche de cărți, taie repede un stos*): Pă trebuliță?... hareci!... stos!...

CHIRIȚA (*cu deznădăjduire*): Și nici un bărbat... nime ca să ne vie într-ajutor... Îmi vine să mă trântesc la pământ, ca jidanii.

BONDICI: Un bărbat!... Iată-mă-s... poroncă. (*Înaintează spre Chirița.*)

CHIRIȚA: Ce-mi văzură urechile și ce-mi auziră ochii!... Slavă ție, Doamne, că iată, în sfârșit, un creștin!...

PUNGESCU: Doi hristiani, cocoană... că sunt și eu p-acilea.

CHIRIȚA: Foarte vă mulțămesc... dar, mă rog, să mă fericesc cu numele dumilor-voastră...

BONDICI: D-lui, prietenul meu, este spătariul Pungescovici.

PUNGESCU: Și d-lui, aga Bondicescu, al meu amic...

CHIRIȚA (*în parte*): Un spătar și-un agă! (*Încet și repede, fetelor.*) Țineți-vă mai drept și zâmbiți nurliu.

BONDICI: Dar, mă rog, cucoană, să ne norocim și noi!...

CHIRIȚA: Eu sunt cucoana Chirița a banului Grigori...

BONDICI: Și duduicile?...

CHIRIȚA: Bârzoii...

BONDICI: A! Bârzoii?... Și duduicile?...

CHIRIȚA: Ot Bârzoieni... (*Se închină.*)

BONDICI: Am înțeles... dar duduicile?

CHIRIȚA: Copilele mele... Aristița și Calipsița. (*Încet, fetelor.*) Faceți tali frumos. (*Tare.*) Le-am adus la Iași, drăguțile, ca să pitreacă cășlegile. Și puneți-vă în gând, boierilor, că, după ce ne-am necăjit pe drum două zile și două nopți, când s-ajungem la gazdă... ne fug surugiii tocmai la capătul târgului.

BONDICI: Cum se poate?

CHIRIȚA: Așa, zău... am pățit-o chiar ca cela care s-o înecat la mal.

BONDICI: Ei!... las' c-oi spune eu asta vărului meu...

CHIRIȚA: D-lui ține poștile?

BONDICI: Dar.

PUNGESCU (*încet, lui Bondici*): O tăiași groasă, nene...

BONDICI: Taci, nerodule...

CHIRIȚA: Să-ți spun drept... dar să nu-ți fie cu supărare... vărul d-tale n-are nici un haz cu poștile d-sale... Lehamete și de parale.

BONDICI: Da' de câte ori i-am spus-o eu însumi, cucoană dragă... Ce folos însă?... Nu înțelege de cuvânt... (*Încet, lui Pungescu.*) Ce zici de fete, măi?

PUNGESCU: Au zestre oare?

BONDICI: Așa-mi miroase... (*Cucoanei Chirița.*) Cucoană Chiriță, noi amândoi suntem gata la poroncile d-tale și preafericți de a te putea înlesni la orice-i dori în târgul nostru...

CHIRIȚA: Bunătatea dumneavoastră...

BONDICI: Ce se potrivește!... Primiți deocamdată brațele noastre, ca să vă ducem la gazdă, și cât pentru trăsură, n-ai nici o grijă... om trimite boii noștri ca s-o aducă.

CHIRIȚA: Bucuros!... (*În parte.*) Ce cuconași de treabă!... Când ar fi și holtei! (*Încet, fetelor.*) Dați brațul și mergeți pupuică... tot pe vârful scarpilor...

TOȚI

Haideți împreună
 Vesel să pornim,
 Și-ntr-o casă bună
 Să ne găzduim.

BONDICI

(*Aristiței, dându-i brațul*)

Demuazelă dragă, sunt prea fericit,
 Că să-ți dau eu brațul m-am învrednicit!

Demuazelă scumpă, în veci n-oi uita
C-astăzi, la brațetă, merg cu dumneata!

CHIRIȚA

(în parte)

Unul zice-i agă, celalalt spătar;
De i-aș prinde gineri, i-aș lua în dar.
Unul zice-i agă, celalalt spătar;
De i-aș prinde gineri, aș da sărindar!

TOȚI

Haideți împreună
etc. etc. etc.

(Bondici, Pungescu, Aristița și Calipsița ies la brațetă
prin dreapta. Chirița-i urmează puțin și se oprește.
Neamțul, care a stat tot în fund, începe a cânta din orgă.)

SCENA 4

CHIRIȚA, GULIȚĂ și ceilalți

CHIRIȚA (oprindu-se): Da'... Guliță? Kirie eleison!... că era să-mi
uit odoru-n trăsură... (Se întoarce și găsește pe Guliță lângă
neamț.)

GULIȚĂ: Nu pe aista, monsiu neamțule... cântă pe celălalt... (Bate
din picioare cu mânie.) Nu pe aista, pe celălalt.

NEAMȚUL: No! lasenți șon geen.

CHIRIȚA: Ce-mi văzură ochii!... O ieșit dimonu din trăsură!... și
făr' de blană!... Săracan de mine c-o fi înghețat!... (Aleargă la
Guliță.) Ce faci aici, diavoli?... Nu ți-am spus să nu ieși din
contășul băbacăi?...

GULIȚĂ: Ei, m-am săturat de contăș ca de mere acre.

CHIRIȚA: Auzi!... Ian privește cum i s-o roșit nasu!... parcă-i o
sfeclă digerată! (Îi șterge nasul cu batista.) Doamne! Doamne!
ce păcat cu niște plozi! Măi loane, adă blana din trăsură... I-o
lovi un junghi și mi-o fi mai mare bealeaua. (Feciorul aduce o
blană din trăsură.)

FECIORUL: Iaca șuba cucoanașului...

CHIRIȚA: Și voi... chiori ați fost de l-ați lăsat să iasă dizvălit?...
Vină să te-mbrac, păcatule... Ei, vină azi și nu mă supăra.

GULIȚĂ: Nu mă supăra nici mata.

CHIRIȚA: Auzi plodu?... Las' că ți-oi arăta eu... (Îl îmbracă cu
de-a sila.) Șezi binișor... nu crâcni... țâst... să nu-ți aud gura...

GULIȚĂ (zbătându-se): Nu vreu, nu vreu! (Plânge.) Las' că te-oi
spune eu băbacăi...

CHIRIȚA (trăgându-l târâit): Ce face?... Of! c-o să mă nebunească
dimonu... parcă văd că iar are să m-apuce rastu... Ascultă,
Gulița neneacăi: hai că ne-așteaptă țâțacele.

GULIȚĂ (trântindu-se la pământ): Nu-mi pasă mie de țâțace... nu
merg.

CHIRIȚA: Ei, vină că-ți cumpăr minavetu cela... știi mata...

GULIȚĂ: Cumperi?... Dacă-i așa... ia-mi-l pe-aista, a lui monsiu
neamțu. Vină cu noi, monsiu neamțule...

NEAMȚUL: Gut... gut... ser bevol.

CHIRIȚA (în parte): Las' să te văd eu acasă, păcatule, c-apoi ți-oi
da un minavet de nu l-îi putea duce... Măi loane, rămâi aici cu
țiganca ca să păziți lucrurile, pân' ce-or veni boii să ridice tră-
sura... Da' doar îți pierde vro cutie... c-apoi sfântu Neculai îi
gata. (Pleacă cu Guliță spre dreapta.)

SCENA 5

Cei dinainte, văduva AFIN, sărdarul CUCULEȚ

AFIN: Ce minune!... Cucoana Chirița?

CHIRIȚA: Cucoana Nastasiica!

AFIN: Bine-ai venit!

CHIRIȚA: Bine-am găsit! (Se sărută.)

AFIN: Da' ce vânt te-a adus pe la noi, soro dragă?

CHIRIȚA: Mi-am adus fetele de cășlegi, după obicei. (Încet.) Da'
d-ta cum te întâlnesc singură... lângă barieră?...

AFIN: Am ieșit puțin ca să mă primblu afară din târg, că pin târg îi
potop... te ferească Dumnezeu!...

CHIRIȚA: Da, bine... pe jos?... Ha?... Ei, dă... nu te roși, soro
dragă... Lumea-i lume, și tinereța... Ce te sastisești?... Între noi...

AFIN: Da' nu mă sastisesc, soro, nicidecum... Mă primblu pe jos...
pentru că așa-mi place. Am venit cu sărdarul Cuculeț.

CHIRIȚA: Cu sărdarul? (*În parte.*) Hm! mititica...

CUCULEȚ: Sărut mâinile, cucoană Chiriță!

CHIRIȚA: Plecăciune, arhon sărdar! Tot la agie ești?

CUCULEȚ: Director și supusă slugă.

CHIRIȚA: Și la mai mare.

CUCULEȚ: Amin.

AFIN: Da'... unde-s duduile?

CHIRIȚA: Îra!... ba că chiar!... Unde-s?

AFIN: Ha, ha, ha... pe mine mă-ntrebi?

CHIRIȚA: Bine zici, săruta-ț-aș ochii... S-o pornit de-aici la brațetă cu doi cavaleri.

AFIN: La brațetă?... Cu doi cavaleri?

CHIRIȚA: Precum zici, soro: unul, aga Bondicescu, și celălalt, spătarul Pungescovici... doi bujori, surioară, două zarnacadele!

CUCULEȚ (*în parte*): Bondicescu? Pungescovici?... Mare poznă!
(*Scoate un răvaș și-l citește.*)

AFIN: Ei bine, și-ncotro o apucat tuspatru?

CHIRIȚA: Hoisa, pe șose...

AFIN: Dar îi cunoșteai mai demult?

CHIRIȚA: Ba, cât hăciu!... Mi-o ieșit în drum să-mi deie ajutor; că nu știi, soro, ce-am pățit... M-am troienit!... Și să vezi d-ta: mă pornesc de la Bârzoieni... și încă bărbatu-meu îmi zicea: „Soro dragă, nu te porni... stai...” Când ce să vezi?...

AFIN: Apoi bine, cucoană Chiriță, se poate să-ți lași copilele pe mâna unor necunoscuți?... Cine știe ce berbanți?...

CHIRIȚA: Pușche pe limbă-ți... vai de mine! Că începe a mă umfla grija din tălpi... mă furnică sudori pe spate... Iaca pozna gata!... Nu cumva se zăresc pe șose? (*Se apropie de culise și caută înăuntru.*)

CUCULEȚ (*în parte*): Sameșul din Focșeni îmi scrie, cu poșta de astăzi, despre un Bondici și un Pungescu: doi coțcari care o dizbrăcat lumea pe-acolo... și mă sfătuiește să-i priveghez de aproape... Oare tocmai ei să fie?

CHIRIȚA: Nimică! Tufă!... O intrat fetele-n pământ... Vai de mine! Arhon sărdar, nu mă lăsa... De-a afla bărbatu-meu, zău, am sfeclit-o!... Ioane, aleargă; ba... ba... stai la trăsură... Arhon sărdar... ridică toată agia în picioare... Săraca de mine!... Așa poznă!... Să-mi fure fetele de la ochi!... Hai degrabă cu toții să le căutăm... Biata Aristița!... Biata Calipsița! Sfinte Mina... să știi că-ți dau șapte paraclisuri...

Degrabă, degrabă,

Cu toți s-alergăm;

Să mergem în grabă

Să le căutăm.

Vai, biete! fete!

Că le-am prăpădit

Și le-am dat pe biete...

De-acum m-am topit!...

(*Neamțul începe a suna un vals.*)

CHIRIȚA (*furioasă, aleargă de împinge pe neamț*): Da' du-te pârlui, șonțule, cu țârlăitoarea asta. (*Lunecă.*) Carnacși! că era să mă prăbușesc!

TOȚI

Degrabă, degrabă

etc. etc. etc.

(*Toți aleargă în dreapta; Chirița trage de mână pe Guliță, care trage asemenea pe neamț de poala surtucului. Feciorul boieresc și țiganca rămân lângă trăsură.*)

Cortina cade.